

SJEZD ZAHRAŇIČNÍCH ČECHŮ

O sjezdu zahraničních Čechů v Paříži otiskli jsme již stručný dopis. Korrespondenční kancelář svazu česko-amerických žurnalistů, ale poněvadž Česko-Americká Tisková Kancelář získala si zprávu obšírnou a podrobnou, uveřejňujeme i tuto:

Ve dnech 28. ledna do 5. února t. r. konaly se v Paříži v místnostech české kolonie v Palais Royal konference zahraničních Čechů, snažících se přispěti k tomu, aby mezi česko-slovenské a ruské příměří nastala doba svobody a spravedlivé vlády, které je po staletí tížilo a utlačovalo.

Konferenci též účastnili se delegáté velkých českých zahraničních i zámořských kolonií, Ameriky, Anglie, Ruska i Francie a proto byly skutečným sjezdem, ačkoli pro překážky kladené mu v cestu nemohl vykonati práci, jaká byla od něho očekávána. Jednou z politování hodných okolností, jež byla úplnému úspěchu sjezdu na překážku, byla nedohoda mezi pařížskými krajany samotnými, kde dvě frakce usilují o uplatnění se ve vedení záležitostí kolonie a dobrovolníků.

Ačkoli v sjezdu konal se sankcí nejvlivnějších francouzských a anglických přátel českého národa a za předsednictví samotného profesora E. Denise, učence a spisovatele, nadšeného přítele a zastance Slovanstva před cizinou, neváhala strana kontroly před časem zbraň (pod vedením Hoffmana-Krátkého) pokoušeti se sjezd zmařiti a když nemohla toho docílit, důležitosti jeho před francouzskou veřejností zmenšiti.

Tato politování hodná okolnost byla částečně odčiněna prací sjezdu, a jeho důstojným jednáním. Sjezd se konal se svolením a schválením vlády francouzské, anglické a ruské. Ruský delegát přinesl povzbuzující slova samotného cara a anglický delegát předložil průvodní listiny, vydané jim anglickou vládou a jež stávají historickými dokumenty z těchto památných dní.

Též bylo počítáno nedostavení se amerického delegáta, jenž byl na své cestě zdržen důležitou překážkou, že, nejsa občanem Spojených Států, nemohl v čas vymoči sobě povolení k přeplavbě oceán. Amerika byla však důstojně zastoupena prof. Arnoštem Denicem, delegátem Národního Sdružení v Chicagu, jenž byl zvolen za čestného předsedu sjezdu a jmenován prvním čestným členem nové ustanovené rady Obcí Česko-Slovenských. Rovněž byla s politování přijata zpráva, že druhý delegát Ameriku pověřený dr. P. nemohl sobě v čas vymoči přístup na francouzskou půdu.

Na sjezdu byly přijaty stanoviny "Národní Rady Obcí Česko-Slovenských". Sídlem organizace bude Paříž a účelem jejím soustřediti činnost jednotlivých českých a slovenských sdružení s cílem spojení a osamostatnění národa česko-slovenského i hájiti kdekoliv toho bude zapotřebí jeho zájmu. Dále bude účelem nové organizace připravovati všemi vhodnými prostředky příznivou půdu pro rozhodování o české otázce; zpravovati cizinu slovem i tiskem o právech a tužbách národa našeho a navázati a udržovati přátelské styky s ostatními slovenskými národy a jich spojenými. Veškeré práce organizace řídí Ústřední výbor se sídlem v Paříži, sestavený vzájemnou dohodou důvěrníků čtyř skupin, z nichž každá má při hlasování o společných záležitostech jeden hlas. Tyto skupiny na návrh londýnských delegátů jsou takto rozděleny: 1. Americká (Západní) pro obě povony americké; 2. Anglická (Severní) pro Velkou Británii, Skandinávsko a Holandsko; 3. Francouzská (Jižní) pro Francii, Belgii, Švýcarsko, Itálii a ostatní latinské země; 4. Ruská (Východní) pro Rusko, Balkánský poloostrov a Asii.

Do Ústředního výboru "Národní Rady O. Č. S." zvoleni byli za Ameriku: Dr. L. Fisher, předseda Č. N. S. v Chicagu, E. Voska, místopředseda Spolka žurn. v New Yorku a Albert Mamatey, předseda Slovenské Ligy v Pittsburghu. Ze zastupců amerických Čechů v pařížském Ústředním výboru: Arnošt Denis, profesor na Sorboně, Dr. P. t. š. v Ženevě,

Frant. Jakl, administrátor časopisu "L'Indépendance Tchèque" v Paříži.

Za Rusko zvoleni byli do Ústředního výboru: V. V. Černý, předseda Národní Rady ruských Čechů v Kyjevě, V. Švihovský, redaktor "Čechoslovana" v Kyjevě, L. V. Tužek, vůdce Husitské družiny v Moskvě a Zdeněk Raiman, člen výboru České kolonie v Petrohradě.

Čestnými členy Národní Rady Obcí Česko-Slovenských byli jmenováni: Arnošt Denis, profesor na Sorboně v Paříži; Louis Leger, člen Franc. Institutu; Charles Seignobos, profesor na Sorboně; J. Sansboeuf, předseda svazu spolků Elzasko-Lotrinských v Paříži; W. Steed, vydavatel čas. "Times" v Londýně; I. R. Kelly, žurnalista, Londýn; James Baker, spisovatel, Londýn. Dále byly vyzvány organizace v Americe a Rusku, aby navrhly po čtyřech čestných členech z jiných národních přátel národa českého a Slovanstva vůbec.

Úžší ústřední výbor v Paříži sestaven takto: Čestný předseda Arnošt Denis; 1. místopředseda Štěpán Horský; 2. místopředseda Josef Capek; 1. jednatel Ant. Veselý; 2. jednatel Joza Syrový; pokladník F. Jakl; archívář Alois Mašín; náhradníci a revisori: Červenka, Klepal, Javurek; redakční výbor: prof. Denis, inž. Červenka, Raoul Klepal, Štěpán Horský a Fr. Javurek.

Dle návrhu amerických Čechů vypracováno bude memorandum zahraničních Čechů k cizině, jež má zájem o osvobození porobných národů.

Sjezd projednal v úplné harmonii a pilně všechny předložené záležitosti a účastníci jeho doufají, že výsledky upřímné práce jejich budou brzo patrné, hlavně ve zelenější a cílevědomější vystupování Čecho-Slovanů, meškajících mimo Rakousko.

Kongres obcí česko-slovenských konaný v Paříži od 28. ledna do 5. února 1915, usnesl se na tomto provolání k zahraničním Čechům:

Čechové v zahraničí bez rozdílu sociálního postavení, bez rozdílu politických a náboženských náhledů! Voláme vás k semknutí svých řad a k práci, již dnešní historická doba a budoucnost našeho národa vám všem příkazuje, chcete-li slavného jména "Čech" hodni býti. Jde o naši národní svobodu a od naší pohotovosti a velikosti vykonané práce závisí, zda do té doby, kdy o budoucnosti země českých bude se rozhodovati, dostatečně dovedeme přesvědčiti neutrální i nám přátelské národy o oprávněnosti našich národních tužeb a požadavků. Německo proměnilo vlast naši v jeden ohromný žalář. Surovou soliditkou národ náš je spoután a k mlčení odsouzen. Však nezoufá, a s tím větší nadějí pohlíží k nám, Čechům zahraničním, zda jsme všichni na svých místech a plníme-li své povinnosti.

Práce ta však vyžaduje předně přístupní vás všech rozptýlených ku stávajícím krajanským organizacím, a za druhé vybudování silné centrální organizace. Národní Rada Obcí Česko-Slovenských, kteráž bude vydávati časopisy a jiné informační publikace a mající přehled současných stavů věcí, zasáhne účinně a v pravý čas všude, kde toho bude

potřebí. Takto organizování odrazíme nejen útoky našich mocných nepřátel, nýbrž přejdeme i k útoku na jejich výsady. Poždívá až nadejde očekávaná hodina, společně s celým národem uplatníme vítězství svých národních požadavků. Jako naši dobrovolníci obětujeme vše, majetek i životy za samostatnost našeho národa. Jen ve společné práci a organizaci je síla. Zdar naší práci! Necht' žije česká samostatnost!

V ZÁJMU KANADSKÝCH ČECHŮ A SLOVÁKŮ.

Korrespondenční kancelář svazu česko-amerických žurnalistů rozeslala obšírnou zprávu p. A. Tvrďého, jenž vypraven byl Česko-Americkým Výborem v New Yorku do Kanady, aby tam zakročil v zájmu Čechů a Slováků, rakouských příslušníků, kteří krátce po vypovězení války byli zajati a uvězněni v táborech. V úvodu zmiňuje se p. Tvrďý o své cestě, o tom, jak na vlaku náhodou seznámil se s osobnostmi majiteli vliv v odboru zahraničních záležitostí, a o krocích podniknutých v Ottawě, hlavním městě Kanady. Pozoruhodné jest sdělení, že vláda kanadská obdržela nařízení z Londýna, aby pozatýkala rakouské poddané, kromě Čechů, kteří tudíž zatčení byli jaksi omylem. V dalším píše pak p. Tvrďý:

V sobotu dne 30. ledna odpoledne v 5 hodin, tedy 12 dní po svém odjezdu z New Yorku, obdržel jsem konečně svolení odebrati se do tábora zajatých v Petawawa. Jel jsem, opatřen dopisem na majora De Laronda, velitele tábora, do stanice Pembroke, kde jsem přenocoval a v neděli ráno jak v saněch s rev. Geo. Bousfieldem nahoru do tábora. Rev. Bousfield měl v kampu pro vojny kázaní. Bylo 34 stupňů pod nulou! V 11 hodin dopoledne dostal se major De Laronda, kanadský Francouz, pán velice jovialní a přátelivý a jelikož zajatci právě obědvali, provedl mne osobně s některými důstojníky celým kempem. Ukázal a vysvětlil celý zařízení, stavbu spacích místností, kuchyní, nemoence, jídelny a skladiště potravin. Ukázal mně zkrátka vše, co může návštěvníka zajímat. Obzvláště potravinářství věnuje se zvláštní pozornost a každá dodávka jest nejen lékařem tábora, drem, Stewartem, nýbrž majorem přísně prohlédnuta a konstatoval jsem, že sami důstojníci a vojáci jiných potravin nepoživají. Vše bylo čerstvé a čisté a to jak maso, tak bramборы, másla, zavařeniny, mouka atd. Mnohě jsem sám ochutnal, z másla major několik sondků jako nedobrych vrátil. Zajatci seděli právě u jídla. Maji maďarského kucháře a měli právě guláš. Dle všeho jsem seznal, že špatný není a zde v New Yorku jsem lepší neviděl. Nevěřím, že snad bylo někde zvlášť připraveno, jak se mnohdy pro inspekcce v Rakousku dělá. V kampu Petawawa jest 538 zajatců a není možno, aby se rychle dovezl takový velký sklad všech možných čerstvých potravin do těchto končin.

Byl jsem ovšem především zvědav na své krajany a chtěl jsem si je vyhledati sám. Přiznávám se však, že jsem si ihned při odjezdu umínil, zastati se nejen krajanů našich, nýbrž i bratrů Slováků a jiných Slovanů bez rozdílu odkud pocházejí. Vycházím ze stanoviska, že kdo o sobě chce říci, že je Slovanem, má se zastati

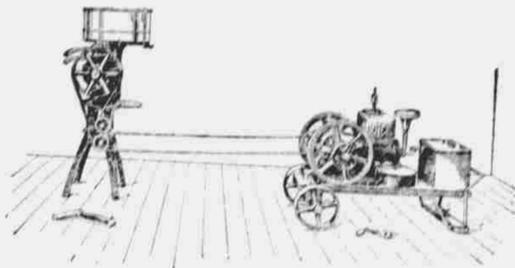
přirozené těch nejbliže mu stojících a má své slovanství hledět dokázat skutky a ne jak se to doposud z většiny dělo, jen prázdňými slovy. Po víře aneb politickém přesvědčení jsem se netázal. Bylo mi dovoleno navázati hovory s každým zajatecem a zjistil jsem tak, že v kampu Petawawa našlo se: 5 Čechů, 12 Slováků, 2 Chorvati, 4 Maďari, 1 Němec a zbytek byli vesměs Poláci z Halicie a Rusini z východní Halicie a Bukoviny. Ovšem Rusini většinou řekli, že jsou z "Austrie" a proto také vyvolali dojem, že jsou přívrženci rakouské vlády. Když jsem byl tázan, kdo by se zajatých tedy měl býti propuštěn, odvětil jsem, že jsem siice pověřen jedině pokusiti se o osvobození Čechů a Slováků, po případě Rusinů, avšak jako Slovan bych žádá o propuštění všech Slovanů, neboť i v Anglii, Francii a Rusku jsou za přátele trojdhody považováni a pak nemají naprosto žádných příležitostí vrátiti se do Evropy a jíti do války, mnozí z nich vůbec na vojné nebyli a všichni jsou vůbec rádi, že jsou zde v Americe a že bojujati proti svým slovenským bratrům se jim jistě nechce. Leč major De Laronda ovšem práva neměl něčeho propuštěti a záleží to vše na vojenských úřadech, především na generálu Siru Williamu. Zajatci jsou vesměs dělníci, lidé prostředního věku — od 30 do 50 let a mnohý z nich snad je dosti rád, že je pro okamžik zaopatřen. Je pod teplou střechou, jídla má dosti a denně dostane každý zajatce 25 centů. Mimo to dostali všichni od vlády silné střevice, teplé spodní prádlo, zimníky vyšité ovčí vlnou a beraniec. Práci nedělají téměř žádnou. Stipáji-li dva dříví, anebo řežou-li polínko, dívá se jich na ně deset jiných a čekají na příležitost, kdy také budou moct něco dělati. Zajati Češi jsou vesměs lidé inteligentní. Jsou mezi nimi tři učiniči, z nichž každý mluví několik řeší, pak jeden inženýr, bývalý student pražské techniky a jeden z nich pracoval v dílnách železniční společnosti v Niagára Falls. Jsou to krajané Skudpa, Mačka, Vorel, Zaoral a inženýr Bretiš, a Slovači: George Cimlaha, Mike Palíšinec, Andrej Kováč, John Kapuš, Stefan Rusnak, George Kukla, John Glita, John Lapin, George Pida, John Zambal, Matuš Strelak a Martin Romaněk. Všechny tyto krajany odporučil jsem k propuštění.

Sir William Otter mi po mém návratu pak pravil, že mi nechá věděti své rozhodnutí za několik dní, avšak bylo mi slíbeno, že žádný z našich krajanů bez příčiny v zajetí nezůstane a Slovači také ne.

Po té odebral jsem se se svolením Sira Williama do Kingstonu a Fort Henry, odkud byly zasílány dopisy od zajatých, že tam jsou drzeni. Sir William původně se domníval, že tam jsou jen Němci, avšak ukázal jsem mu dopisy od přátel zajatých a tak jsem povolení obdržel.

V Kingstonu samotněm zajatých již není. Byli z tohoto města rozděleni po různých kempch a Němci byli umístěni ve Fort Henry. Jest to stará pevnost, dobře nyní hlídána. Krajany našich a Slováků jsem tam již nenašel, byli mezitím transferováni do Petawawa a do fortu Kapuskasing blíž Cochrana. Jelikož mi času tyto forty navštívit již nezbývalo, uplynulý mezitím 3 neděle a jelikož mně oběhováni záležitostí nutily, vrátiti se do New Yorku, po-

International Harvester odstředivky.

PONECHTE stranou všechny myšlenky o peněžním zisku a představte si rozdíl v skutečně vykonané práci mezi sbíráním mléka jedním z oněch starých způsobů a odstřediváním mléka IHC odstředivkou. Co to bylo za práci vymývání mýsy a krajáče. Kolikrát je bylo zapotřebí vzít do rukou. Jak mnoho času to vyžaduje je naplniti a postaviti stranou, chrániti před smetím, sbírat mléko a prodávati studené sbírané mléko a konečně vyčistiti mýsy a krajáče pro příští vystávání smetany.

Všimněte si te teď rozdílu. S IHC odstředivkou mléka se odstředí je ještě za tepla, odstředivka je vymyta za několik minut a vše je znovu hotovo pro příští dojení. Jakákoliv odstředivka vám trochu pomůže, ale to není všechno; Vy chcete takovou, jež vám pomůže nejvíce. Jsou zde ještě také jiné věci kromě úsporné práce, na něž máte bráti ohled. Je zde úspora v smetaně, hodnota stroje, obsluha, kterou dostanete v případě nějakého porouchání se stroje a mnohé jiné věci, o kterých je třeba myslet před koupí odstředivky.

Vezměte si dost času ke koupí odstředivky. Čím opatrněji budete, čím budete více porovnávat, tím jasněji uvidíte, že jedna z International Harvester odstředivek — Dairymaid, Bluebell, Primrose nebo Lily — vám nejlépe poslouží. Zajděte k IHC obchodníku a požádejte ho o poučení a zajímavý katalog anebo dopište nám.

International Harvester Company of America (INCORPORATED)

Crawford, Neb. Denver, Col. Helena, Mont. Portland, Ore. San Francisco, Cal. Spokane, Wash. Salt Lake City, Utah

dal jsem generálu Siru Williamu písemní report o zajatých Slovanech, které jsem ve Fortu Henry našel a vrátil se do New Yorku.

Našel jsem tam Rosiny Wasyla Jeremieu a Wasyla Rosku, Chorvata Josipa Jankoviče, dosti chudrého muže asi 53 roky starého a Slovinec Josefa Drozoviče. Tyž sloužil v rakouské armádě u dělostřelce, vstoupil pak do armády holandské a stal se holandským občanem. Proč je v zajetí, neví a tvrdí, že má dokumenty, kterými může dokázati, že jest občanem holandským. Jinak jsou v pevnosti této jen Němci mimo jednoho Turka a jednoho Maďara, jenž provádí v pevnosti "životnost" obyvnickou. Němci mají se v pevnosti této znamenitě. Nedělají naprosto nic a vyřezávají buď modely válečných lodí aneb rámečky na obrazy, dosti vkusně vyřezávané. Stravu mají všichni zde velice dobrou a nemohu pomlčetí rozmluvu, kterou jsem měl s jistým německým číšníkem v Ottawě. Tyž mi také pravil, že viděl kemp Potawawa a poznamenal: "Naši lidé mají se zde v zajetí znamenitě proti Angličanům, uvězněným v Německu. Byl jsem v Německu právě v prosinci a byl jsem zdržen v Augsburgu. Viděl jsem na vlastní oči, jak se s anglickými zajatci zacházelo. Bylo to hrozné. Kdykoliv naši pozorovali anglického zajatce aneb raněného, sřouchli a kopli do něho, kdykoliv se jim naskytla příležitost a nejednou pivali jim do obličejů. Nenávidějí Angličany hrozně. Já jsem přece sám Němec, avšak mohu říci, že ani se mnou naši tam nezacházeli tak, jako se zde zachází s německými zajatci." To jest svědectví Němce v Kanadě zaměstnaného. Co dále jsem s ním mluvil, nechtám si prozastati pro sebe a také nechci jmenovati jméno. Jest to muž ženatý a vzor tomu, že jest to Němec, nechtěl bych mu škoditi, avšak jest mi při tom líto, že naši lidé byli v Kanadě drzeni v zajetí, kdežto nejbližší nepřátelé Angličanů jsou na svobodě. Další moje dojmy a pozorování, jež jsem během svého pobytu v Ottawě učinil, jsem nucen nechat si pro sebe. Jednak nebyl jsem vyslán, abych učinil pozorování soukromá, jednak si vše nechám pro dobu příhodnější.

Záležitosti další vyřizují nyní již poštou, obzvlášt záležitost zajatých krajanů v Brandonu, Manitoba. Obdržel jsem také pozvání od krajanů ve Winnipegu, Manitoba, avšak pro velkou vzdálenost jsem pozvání přijati nemohl, ač bych byl tak velice rád učinil.

Během svého pobytu v Ottawě pokusil jsem se také napsati články o Slovanech, abycháť Čechůh v Rakousku a Poláčích v Německu do anglických časopisů a pokračíte se mi články ten dostati do

jednoho z nejserioznějších časopisů ottawských, který jej doslova uveřejnil. Porovnal jsem v něm poměr Slovanů v Rakousku s poměry v Německu a poukázal jsem na to, že rakouští Slované nemilují toho svého vladaře tak, jak se mnozí Angličané a Američani domnívají.

Současně upozorňuji, že všechny dopisy zajatých Čechů v Kanadě i nadále vyřizují a že jsem v korespondenci s příslušnými úřady v Kanadě ohledně všech dosud nevyřízených záležitostí.

Adolph Tvrďý,
1418 — 2nd Ave.,
New York, N. Y.

Překvapující výsledek.

"Srdečně Vás pozdravuji a věděti Vám dávám, že jsem moe stonala a měla jsem dva lékáře. Řekli mi, že mně vysýchá krev. Žaludek nic nepřijímá. Tu jsem si vzpomněla na Trinerovo Léčivé Hořké Víno a poslala jsem si pro šest láhví. Využívala jsem pouze čtyry a jsem úplně zdravou. Od té doby uplynul celý rok a žaludek nunc ještě nezabolel. Jest mi 67 roků. Odporučuji každému tento lék. Josefa Andrie, Grand Rapids, Wis." Tak píše zkušená, stará paní a my uznáváme, že dočila překvapujícího výsledku. — Trinerovo Léčivé Hořké Víno má výborný účinek na žaludek a na vyčistění a sesílení krve. Pročísti této a sessií je, vzbudí chuť k jídlu a podporuje trávení pokrmů. Cena \$1.00. V lékárnách. Jos. Triner, výrobce léků ve velkém, 1333—1339 S. Ashland ave., Chicago.

Trinerův Liniment dá novou pružnost skleslým svalům, vyžene bolesti z těla. Cena 25 a 50c, poštou 35 a 60c. — Advertisement.

OSM DRUHŮ TĚCHTO STARCŮ, ČLENŮ ZNÁMÉHO ŘADU OLD FELLOWS BYLO PRŮVRAŽDENO.

Frederick Moss, sluha v útulně německého řádu Old Fellows v Yonkers, N. Y., prohlásil, že ponáhal v zabiti osm stářími sověh chovanců, aby učelal místo pro jiná.

Dr. V. Anýž, lékař a ranhojič

bývalý volentér kliniky divoránu tady, prof. dra. Pawlika pro nemoci ženského a chirurgické kliniky prof. dra. Kokuly v Praze. Léčí všechny ženské a zastořené nemoci. Léky z vlastní laboratoře sahají se na posádku. 1606 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

